

The Development of Desirable Characteristics on Public Mind for Kindergarteners under the Office of Mahasarakham Primary Education Service Area 1

Malaithong Duangta¹, U-rasa Promta² and Pongphop Phoojomjit³

Received	Reviewed	Revised	Accepted
06/09/2563	27/10/2563	04/11/2563	06/11/2563

Abstract

The purposes of this research were to study the current state of characteristics on public mind for kindergarteners and develop the desirable characteristics on public mind for kindergarteners under the Office of Mahasarakham Primary Education Service Area 1. The research procedures were divided into two phrases. The first stage was to study the current state of the desirable characteristics on public mind for kindergarteners, with 229 samples. The research instrument was a questionnaire. The second stage was the studying of the development of the desirable characteristics on public mind for kindergarteners, with 9 experts by using the formal interview.

The results found that: 1. The current state of the desirable characteristics on public mind for kindergarteners in overall was moderate by raking from maximum to minimum average following 1) supporting 2) cooperation 3) common interest and 4) sharing respectively. 2. The development of the desirable characteristics on public mind for kindergarteners under the Office of Mahasarakham Primary Education Service Area 1 comprised of 1) activities supported the development of kindergartener's public mind 2) curriculum for development of kindergartener's public mind or learning sets and 3) the good model of being public mind from the administrators, teachers and parents.

Keyword: Desirable characteristics, Public mind, Kindergarten

¹ Rajabhat Maha Sarakham University, E-mail: air578210200409@gmail.com

² Rajabhat Maha Sarakham University, E-mail: air578210200409@gmail.com

³ Rajabhat Maha Sarakham University, E-mail: air578210200409@gmail.com

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

มะลิยทอง ดวงตา⁴, อูรสา พรหมทา⁵ และปองภพ ภูจอมจิตร⁶

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย และแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 72 คน และครูที่ปฏิบัติงานที่สอนระดับปฐมวัย จำนวน 170 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้ 1) การช่วยเหลือเกื้อกูล 2) ความร่วมมือร่วมใจ 3) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และ 4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน ตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 1) ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย 2) ควรจัดทำเป็นหลักสูตรหรือชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์, จิตสาธารณะ, เด็กปฐมวัย

⁴ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, E-mail : air578210200409@gmail.com

⁵ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, E-mail : air578210200409@gmail.com

⁶ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, E-mail : air578210200409@gmail.com

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคปัจจุบันนี้ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย ทำให้เกิดการปรับตัว มีการแข่งขัน เอาจริงเอาจังซึ่งกันและกัน มีค่านิยมทางวัตถุสูงขึ้น เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุ โดยมีความโน้มเอียงไปนิยมวัตถุมากกว่าจิตใจมากขึ้นทุกขณะและมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม ซึ่งเป็นสัญญาณถึงการขาดจิตสาธารณะที่สูงส่ง (Suthirat, C., 2012) ทั้งนี้จากสถานการณ์และแนวโน้มของสังคมไทยยังพบว่า คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหา ด้านการมีจิตสาธารณะ และด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุค ดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการ คำนึงถึงสังคมส่วนรวม ยึดวัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม (Office of the National Economic and Social Development Board, 2017) สืบเนื่องมาจากการพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา มุ่งเน้นพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ผนวกกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและสารสนเทศ รวมทั้ง การรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ ตลอดจนความไม่สมดุลระหว่างความเจริญด้านวัตถุกับความเจริญด้านจิตใจ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ของคนในสังคมไทย ทำให้การปรับตัวเพื่อการแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูงขึ้น เกิดการเอาเปรียบ มุ่ง แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง พวกพ้อง มากกว่าส่วนรวม นำไปสู่ความถดถอย ขาดคุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกต่อส่วนรวมจึงลดน้อยถอยลงทุกวัน ซึ่งความสำนึกต่อส่วนรวมเป็นลักษณะหนึ่งของจิตสาธารณะ ซึ่งปัญหาการขาดจิตสาธารณะในสังคมไทยมีอยู่มากมายเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินจำนวน มากต่อส่วนรวมและสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนและสังคม (Thanawatthikul, S., 2012)

ในส่วนของการจัดการศึกษาของประเทศไทยได้มุ่งเน้นเพื่อให้คนไทยยุคใหม่มีจิตสาธารณะ มีระเบียบ วินัยและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ประกอบกับความมุ่งหมายหรือจุดหมายของการจัดการศึกษาที่เป็น อุดมการณ์ของการศึกษาหรือปรัชญาการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 6 ระบุความมุ่งหมายและหลักการ ของการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข มาตรา 23(3) ระบุแนวการจัดการศึกษาไว้ว่าการจัดการต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และมาตรา 24(4) ระบุแนวการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการระบบการเรียนรู้อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา แต่อย่างไรก็ตาม กระบวนการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนยังพบว่า ส่วนใหญ่ขาดการบูรณาการศีลธรรมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์และค่านิยมอันดีงามเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้การเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่ แท้จริงที่มนุษย์พึงเรียนรู้ด้วยระบบของความรู้คู่คุณธรรมส่งผลให้ผู้เรียนขาดปัญญาที่จะสามารถพัฒนาและ

แก้ปัญหาชีวิตได้อย่างรู้เท่าทันอย่างแท้จริง (Phetchabun, S., 2014) การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะให้กับผู้เรียนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง นั่นเพราะการขาดจิตสาธารณะจะส่งผลกระทบต่อบุคคล คือ สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น ต่อครอบครัว คือ ความสามัคคีในครอบครัวน้อยลงเกิดการแก่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว ต่อองค์กร คือ เกิดการแบ่งพรรค แบ่งพวก ซึ่งดีซึ่งเด่น เบียดเบียนสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติส่วนตัว ต่อชุมชน คือ ชุมชนอ่อนแอ ขาดการพัฒนาเกิดอาชญากรรมในสังคมสูง ขาดศรัทธารวมจิตใจ เพราะคนในชุมชนมองปัญหาของตนเองเป็นใหญ่ ต่อประเทศชาติ คือ เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้ง และแก้ปัญหาไม่ได้ เห็นแก่ประโยชน์ของกลุ่มตนและพวกพ้อง เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน และต่อระดับโลก คือ เกิดการสะสมอาวุธกันระหว่างประเทศ เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศ ทั้งนี้ถ้าเราปลูกฝัง ส่งเสริมสร้างเสริมหรือพัฒนาเด็กให้มีจิตสาธารณะด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว อาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม รู้จักแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้กับผู้อื่นจะทำให้ปัญหาที่กล่าวมาลดลง

จะเห็นว่าเกิดจากการขาดจิตสำนึกของคนส่วนรวมในสังคมเป็นสำคัญ เช่น ปัญหามลพิษเกิดจากความไม่รับผิดชอบต่อ ขาดจิตสำนึก จำเป็นต้องส่งเสริม ปลูกฝังให้เด็กไทยมีจิตสำนึก หรือจิตสาธารณะ ให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของต่าง ๆ ร่วมกันมีสิทธิในการใช้และมีหน้าที่บำรุงรักษาสาธารณสมบัติร่วมกัน การปลูกฝังให้เด็กไทย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นการสร้างคุณธรรม จริยธรรม “จิตสาธารณะ” เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้รู้จักเสียสละ ร่วมแรงร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นการลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม และโลก ในยุคสังคมหลังฐานความรู้จะมุ่งเน้นไปสู่เรื่องของการใส่ใจและการแบ่งปัน คือ การที่คนเรามีค่านิยมในเรื่องจิตสาธารณะก็จะทำให้คนเราเกิดความใส่ใจและห่วงใยกัน และในขณะเดียวกันเราก็นำเอาความรู้หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่มีออกไปเผยแพร่และแบ่งปันกัน

ซึ่งทั้งหมด คือ หัวใจหลักของการพัฒนาทุนมนุษย์ (Maesincee, S., 2007) จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ที่จะต้องปลูกฝังให้เด็กหรือผู้เรียนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานในการรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม การมีจิตสาธารณะเป็นความรับผิดชอบต่อตนเอง แม้จะได้รับการอบรมสั่งสอนถ้าหากใจไม่ยอมรับจิตสาธารณะก็จะไม่เกิด ถ้าสามารถปลูกฝังส่งเสริมหรือพัฒนาให้เด็กมีจิตสาธารณะด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้เด็กที่มีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว อาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม มีการใช้สมบัติของส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่า ใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้กับผู้อื่น เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ปัญหาที่เกิดการเอารัดเอาเปรียบคนอื่น ปัญหาการทำลายสาธารณะสมบัติต่าง ๆ จะลดลง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์พวกพ้องก็จะลดน้อย ลงและจะนำมาสู่สังคมที่พัฒนาขึ้น (Takonthong, N., 2007) ดังที่ (Kraivixien, T., 2009) ได้กล่าวว่า การพัฒนาจิตสาธารณะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาจิตใจให้เจริญตามทันเทคโนโลยี ซึ่งในการพัฒนาและปลูกฝังการมีจิตสาธารณะควรเริ่มจากเด็ก

เพราะเด็กจะสามารถเรียนรู้และรับรู้อะไรได้ง่ายและจดจำได้นาน การปลูกฝังจิตสำนึกและคุณธรรมนั้นควรทำการปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็กเพราะเป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมวัฒนธรรมเป็นอย่างดีเพราะเด็กยังเป็น“ไม้อ่อนที่ตัดง่าย” การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกายเพราะในวัยเด็กจะสามารถเห็นความแตกต่างสามารถคิดเปรียบเทียบคิดแยกแยะวัตถุออกเป็นหมวดหมู่ ขั้นตอนรู้สึกคิด โดยใช้การสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ เด็กจะเริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวแทนการสนใจตนเอง

เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุดกล่าวคือ เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีมีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่งและเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงตั้งแต่ปฐมวัย (National Early Childhood Development Board, 2017)

ดังนั้นการปลูกฝังจิตสำนึก จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่คนในสังคมควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการปลูกฝังจิตสำนึกในเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นอนาคตของชาติที่จะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม ดังคำกล่าวที่ว่า “ปฐมวัย” คือ วัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกๆ ด้าน ถือเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาในช่วงวัยต่อไป เด็กปฐมวัยจึงควรได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านและมีคุณภาพ ไม่ว่าจะในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาเพื่อให้สามารถเป็นกำลังหลักสำคัญของประเทศชาติในอนาคตได้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดประเด็นศึกษาวิจัย แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้วยเห็นว่า จิตสำนึกเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนในชาติ และทวีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน หากคนในชาติขาดจิตสำนึกจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย และคาดหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงการพัฒนาของผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดหรือไม่อย่างไรมีข้อบกพร่องในเรื่องใดควรที่จะพัฒนาปรับปรุง ปลูกฝังและส่งเสริมคุณลักษณะที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เพื่อจะได้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ และมีขอบเขตการวิจัยในแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร จำนวน 648 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่ปฏิบัติ หน้าที่ในสถาน ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2562

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 72 คน และครูผู้สอนระดับ ปฐมวัย จำนวน 170 คน ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie and Morgan, 1970) และสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านสถานที่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ แบ่งปัน 2) การช่วยเหลือเกื้อกูล 3) ความร่วมมือร่วมใจ และ 4) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

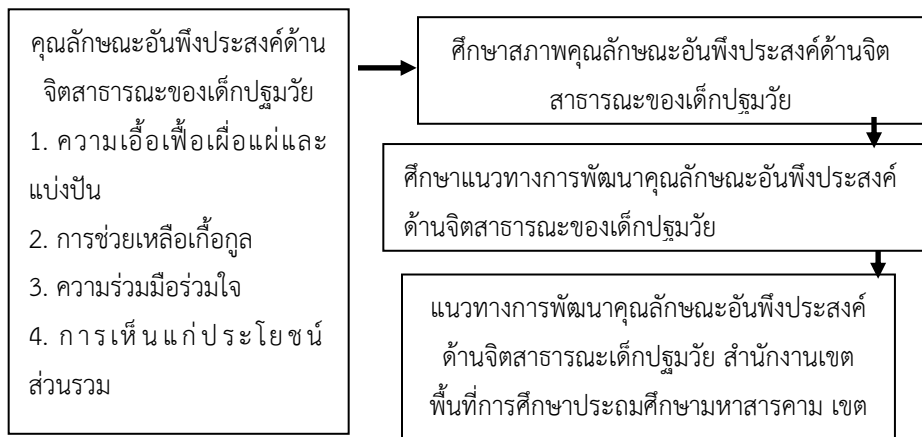
2.1 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย และศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย

2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผลการศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดโดยการสังเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย (Yimwilai, C., 2007; Maesincee, S., 2009; Yukanaraya, 2010; Suthirat, C., 2009; Office of the Basic Education Commission, 2010; Prueksawan, P., 2011), Schnotz, 1994; Miller, 2000 and Bierhoff, 2002) ได้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน 2) การช่วยเหลือเกื้อกูล 3) ความร่วมมือร่วมใจ และ 4) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.1 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสังเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย

1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ดำเนินการศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามกรอบเนื้อและตัวแปรการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1) สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบ Likert มีเกณฑ์การแปลความ หมายถึง ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) วิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่า ความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) มีเกณฑ์ในการแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ 5 ระดับ ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.1 กำหนดเลือกผู้ทรงคุณจำนวน 9 คน เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.2 ดำเนินการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

2.3 สรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปผลโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล ด้านความร่วมมือร่วมใจ ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

**ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน**

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของเด็กปฐมวัย	ระดับสภาพ		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน	4.00	.60	มาก
2. การช่วยเหลือเกื้อกูล	4.41	.56	มาก
3. ความร่วมมือร่วมใจ	4.38	.51	มาก
4. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	4.25	.51	มาก
รวม	4.26	.55	มาก

ทั้งนี้สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รู้จักแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นหรือผู้ที่ด้อยโอกาส ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและไม่เบียดเบียนกัน

1.2 ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเสียสละเวลา กำลังร่างกาย สติปัญญา และกำลังใจเข้าไปช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ตนเองสามารถทำได้ด้วยความเต็มใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปรารถนาที่จะช่วยเหลือแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน

1.3 ด้านความร่วมมือร่วมใจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วยเสนอความคิด แนวทาง
แก้ปัญหาหรือการกระทำ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ร่วมแรง ร่วมใจและร่วมมือในการทำ
ประโยชน์เพื่อส่วนรวม

1.4 ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติตนในการดูแล
บำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ไม่ยึดสมบัติส่วนรวมมาเป็น
สมบัติของตนเองหรือของกลุ่ม

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็ก
ปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน สรุปได้ 3 แนวทาง คือ 1) ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการ
พัฒนาจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย 2) ควรจัดทำเป็นหลักสูตรหรือชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการ
พัฒนาจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ปกครองควรเป็น
แบบอย่างที่ดีในการแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ ซึ่งทั้ง 3 แนวทางนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
หรือสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็ก
ปฐมวัย ตามสภาพบริบทและปัญหาของแต่ละสถานศึกษาหรือแต่ละเขตพื้นที่ได้

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
เด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้นำ
ผลการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปผลโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ทุกด้านได้แก่ ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล ด้าน
ความร่วมมือร่วมใจ ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ
แบ่งปัน ก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในสังกัดได้ให้
ความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่ง
เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคน
ไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและ
วัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

โดยในมาตรา 24(4) ได้ระบุแนวการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้อให้
สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระ

ความรู้ด้านต่างๆ อย่างไม่ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และนอกจากนี้การมุ่งเน้นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยยังสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันนี้ด้วย ดังที่ (Suthirat, C., 2009) ที่กล่าวสรุปไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคปัจจุบันนี้ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยทำให้เกิดการปรับตัว มีการแข่งขัน เอา รัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มีค่านิยมทางวัตถุสูงขึ้น เกิดการขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดสมดุล ทั้งทางจิตใจและวัตถุ โดยมีความโน้มเอียงไปนิยมวัตถุมากกว่าจิตใจมากขึ้นทุกขณะและมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม ซึ่งเป็นสัญญาณถึงการขาดจิตสาธารณะที่ สูง การส่งเสริมให้เด็กมีการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จึงจะเป็นหนทางหนึ่งในการพัฒนาประชากรของสังคมยุคนี้ และ (Thanawutthikul, S., 2012) ที่กล่าวว่า ในปัจจุบัน ที่การมีสำนึกของคนไทย กำลังเป็นปัญหาอย่างมากในสังคมไทย สืบเนื่องมาจากการพัฒนา ประเทศในช่วงที่ผ่านมามุ่งเน้นพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ผนวกกับความเจริญก้าวหน้า ของเทคโนโลยีและสารสนเทศ รวมทั้งการรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ ตลอดจนความไม่สมดุลระหว่าง ความเจริญด้านวัตถุกับความเจริญด้านจิตใจ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย ทำให้ การปรับตัวเพื่อการแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูงขึ้น เกิดการเอารัดเอาเปรียบ มุ่งแสวงหา ผลประโยชน์ให้กับตนเอง พวกพ้อง มากกว่าส่วนรวม นำไป สู่ความถดถอย ขาดคุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกต่อส่วนรวมหรือการมีจิตสาธารณะหรือจิตสำนึกจึงลดน้อยถอยลงทุกวัน ซึ่งความสำนึกต่อส่วนรวมเป็นลักษณะหนึ่งของจิตสาธารณะ ซึ่งปัญหาการขาดจิตสาธารณะใน สังคมไทยมีอยู่มากมายเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินจำนวนมากต่อส่วนรวมและ สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนและสังคม

ในส่วนของผลการศึกษาศาสนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่สรุปว่า ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด นั้น แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัยของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้ให้ความสำคัญกับจิตสาธารณะด้านการช่วยเหลือ เกื้อกูลเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย ทำให้เกิดการปรับตัว มีการแข่งขัน เอารัดเอาเปรียบ ซึ่งกันและกัน มีค่านิยมทางวัตถุสูงขึ้น เกิดการขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุ โดยมีความโน้มเอียงไปนิยมวัตถุมากกว่าจิตใจมากขึ้นทุกขณะและมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง มากกว่าส่วนรวม ซึ่งเป็นสัญญาณถึงการขาดจิตสาธารณะที่สูงมาก (Suthirat, C., 2009)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เกื้อกูลกันที่ในปัจจุบันนี้ในสังคมไทยยุคปัจจุบันหายไปมาก ทั้งๆที่เมืองไทยเป็นเมืองพุทธ ซึ่งก็เข้าใจได้ว่ายุคมันเปลี่ยนไป การดิ้นรนเอาตัวรอดมีมากขึ้น การเห็นแก่ตัวก็เกิดขึ้นตามมามากขึ้นเช่นกัน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษาและสถาบันครอบครัว ซึ่งก็หมายถึงพ่อแม่ ผู้ปกครองเราต้องมาช่วยกันปลูกฝังเด็กในวัยเรียนให้มีคุณธรรม ในเรื่องของการช่วยเหลือกันให้มากขึ้น ซึ่งเป็นไปด้วยความเหมาะสมและสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน (Yukanaraya, 2010) สอดคล้องกับ (Charoenwongsak, K., 2013) ที่ได้กล่าวไว้ว่า จิตสาธารณะเป็นความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม พยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจังและมองโลกในแง่ดีบนพื้นฐานของความเป็นจริง ทั้งนี้ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง ยุคแห่งโลกาภิวัตน์ ผู้ปกครองจะต้องปลูกฝังให้เด็กซึ่งเป็นบุตรหลานของตนเองให้มีทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งหลักสำคัญคือ การเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในสังคมยุคใหม่ และ (Yuvabadhana Foundation, 2018) ที่กล่าวว่า การอยู่ร่วมกันจำเป็นที่จะต้องอาศัยความมีน้ำใจไมตรี การช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยไม่หวังผลตอบแทน การดำรงชีวิตในสังคมที่มีการช่วยเหลือกัน ถึงแม้ว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นไม่มีความเกี่ยวข้องกับเราหรือเราไม่ได้รับผลกระทบนั้นด้วย แต่เราเต็มใจที่จะ ให้การช่วยเหลือ เอื้ออาทรกัน นั่นก็แสดงให้เห็นถึงความมีจิตสาธารณะแล้ว

สำหรับสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่สรุปว่าด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปันมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดนั้น สะท้อนให้เห็นว่าโดยภาพรวมการปลูกฝังจิตสาธารณะในด้านนี้ยังต้องมีการหาแนวทางพัฒนาปรับเปลี่ยนวิธีการ การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านนี้มากขึ้น เนื่องจากการที่บุคคลในสังคมมีความเอื้อเฟื้อ เสียสละช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ย่อมเป็นสิ่งดี และเป็นสิ่งที่จะนำพาสังคมนั้นให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียว อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ดังที่ (Ministry of Education, 2018) ที่กล่าวว่า ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นคุณธรรมสำคัญที่คนในสังคมควรยึดถือและนำมาปฏิบัติต่อกัน เพราะจะช่วยให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ย่อมเกิดจากจิตใจที่มีความรัก ความเมตตาและความโอบอ้อมอารีแล้วปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเกื้อกูล ซึ่งในการดำเนินชีวิตของเรานั้นควรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว โรงเรียนหรือชุมชน

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปได้ 3 แนวทาง

ได้แก่ 1) ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย 2) ควรจัดทำเป็นหลักสูตรหรือชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับแนวคิดของ (Khamanee, T., 2007) ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาจิตสาธารณะ โดยการใช้กิจกรรมเสริม เช่น 1) การเล่าประกอบสื่อต่าง ๆ 2) การเล่นเกมโดยเกมที่นำมาใช้นั้นจะต้องเกี่ยวกับการฝึกจิตสาธารณะ เช่น เกมความเอื้อเฟื้อเพื่อป้องกันการเสียสละ ความอดทน การมีน้ำใจนักกีฬา การให้อภัยและการเคารพสิทธิผู้อื่น เป็นต้น 3) การใช้กรณีตัวอย่าง เช่น ข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ 4) การใช้บทบาทสมมติ 5) การใช้สถานการณ์จำลอง และ 6) การสอนโดยใช้กระบวนการและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และ (Panich, W., 2009) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงจากภายในซึ่งการเรียนรู้จากชีวิตจริงโดยมีพี่เลี้ยงคอยกระตุ้นคอยตั้งคำถามให้คิดวิเคราะห์จากสิ่งที่ได้สัมผัสคิดลงไปให้เชื่อมโยงให้ลึกจะเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุดโดยไม่ต้องอาศัยการท่องจำ แต่ทำให้ผู้เรียนจดจำไปตลอดชีวิต การสร้างจิตสาธารณะจึงต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและตระหนักรู้เพื่อก่อให้เกิดความคำนึงถึงส่วนรวมการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงจากภายในในการเสริมสร้างจิตสาธารณะนั้น และ (Thammakul, D., 2014) ที่ได้สรุปแนวทางสำหรับครูในการที่จะสร้างผู้เรียนทุกระดับให้มีจิตสาธารณะ และคุณธรรมว่าสามารถทำได้หลายวิธีการ ได้แก่ การใช้แนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ ใช้เหตุการณ์ปัจจุบันที่เป็นวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม การแสดงบทบาทสมมติ การทำตัวครูให้เป็นแบบอย่างที่ดี การประชาสัมพันธ์ยกย่องเชิดชูผู้ที่ทำความดี การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน การพัฒนาจริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อม สอนวิชาพระพุทธศาสนาให้ทุกชั้นมากพอ สร้างบรรยากาศและจัดกิจกรรมทางอ้อมที่มีผลต่อการพัฒนาจิตใจและมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในงานกิจกรรม รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้สอนสอดแทรกศีลธรรมและจริยธรรม ในการสอนทุกวิชาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจากการอภิปรายผลดังกล่าวข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จึงมีความเหมาะสมกับบริบทและถือเป็นแนวทางที่ครอบคลุมกับในการนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัยโดยรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบสภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัยของนักเรียนในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา เขตพื้นที่ หรือชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัย

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะเด็กปฐมวัยด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน

References

- Bierhoff. (2002). *Prosocial Behavior*. Psychology Press. New York.
- Charoenwongsak, K. (2013). *Creative thinking*. Bangkok: Success Media
- Khamanee, T. (2007). *Moral, Ethics and Values Development: from theory to practice*. Bangkok: Methitips Co., Ltd.
- Kraivixien, T. (2009). *Ethics and Ethics of Executives*. Bangkok: Office of the Civil Service Commission.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement.
- Maesincee, S. (2007). *The world has transformed security in a new definition*. Bangkok: Siam M&B Fold.
- Miller, Darla Ferris. (2000). *Positive Child Guidance*. (3rd ed). New York: Thomson Learning.
- Ministry of Education. (2018). *The guide to building a network for joint development and promotion of learning potential*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.

- National Early Childhood Development Board. (2017). *National Child Development Center Standards*. Bangkok: Bureau of Educational Standards and Learning Development Education Council Secretariat Ministry of Education.
- Office of the Basic Education Commission. (2010). *Guidelines for implementing basic educational standards*. Bangkok: Aksorn Charoenthat.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2017). *National Economic and Social Development Plan No. 12 (2017-2021)*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board.
- Panich, W. (2009). *Organization of learning and knowledge management*. Bangkok: Office of the Research Fund.
- Phetchabun, S. (2014). *Educational management strategies to develop learners to have desirable characteristics, case studies of Horwang School Under the Office of Secondary Education Service Area, Region 2. Report on the development of curriculum for development of high-level executives*. Nakhon Pathom: Teacher Development Institute, Faculty and educational personnel
- Pruksawan, P. (2011). *A study of the composition and development of the public mind of early childhood children with a teaching style*. Master's Thesis: Srinakharinwirot University.
- Schnotz, W. (1994). *Reading Comprehension, Learning of. The International Encyclopedia of Education*. (2nded). Grant Britain: BPC Wheatons Ltd, Exeter.
- Suthirat, C. (2009). *80 innovations in learning management with a student-centered focus*. Bangkok: Danex Inter Corporation.
- Suthirat, C. (2012). *Teaching children to have a public mind*. (5nded). Bangkok: We Print
- Takonthong, N. (2007). *Public mind, desirable characteristics of Thai children*. [Online]. <http://www.ireo.bu.ac.th/moral.doc>. [15 April 2019]
- Thammakul, D. (2014). *Follow the steps.....go to the health hospital*. Workshop "Developing Health Builders of Hospitals" (2nded). Nonthaburi: Boromarajonani College of Nursing.
- Thanawutthikul, S. (2012). *Strategies for Developing Public Mind of Students in Primary Education Institutions*. Master's Thesis: Naresuan University
- Yimwilai, C. (2007). Public consciousness. *Weekend Matichon*. 27(1393): June 15.

Yukanaraya. (2010). *Reform Thailand*. Bangkok: Wai Lai.

Yuvabadhana Foundation. (2018). *Moral School Development Project 2018*. Bangkok:

Yuvabadhana Foundation.

